

Mari Vihmand: nali ja traagika ühes tükis koos

Intervjuu

Kaur Garšnek
muusikatoimetaja

Reedel on oodata kohaliku muusikaelu suursündmust: Estonias esietendub algupärane eesti ooper "Armastuse valem". Helilooja ja idee autor on Mari Vihmand.

Umbes kahetunnise läbikomponeeritud muusikalavastuse süžee põhineb Argentina-Saksa kirjaniku Esther Vilari raamatul "Nina Glucksteini matemaatika", mis kõneleb kalkuleeritud armastuse võimalikkusest.

.. Kuidas sündis otsus kirjutada täispikk ooper suurele koosseisule?

Stimul tuli Paul Mäelt, kes oli 1997. aastal rahvusooperi peadirigent ning tegi mulle ettepaneku kirjutada tervet õhtut täitev teos. Tol hetkel ei olnud mul ainet ega aega ja ma ütlesin ära. Võimalus jäi aga õhku rippuma ning 2001. aasta paiku sattuski mulle näppu seesama raamat.

Panime siis koos Liis Kollega lavastusliku telje koos paika, kuid originaalteksti ei saanud üks ühele libreto aluseks võtta, kuna see on suures osas kirjelduslik, sündmustik läbi põimunud ning süžee ei kulge lineaarselt. Niisiis otsisime üles Maimu Bergi, kelle looming meile mõlemale väga meeldis. Muusikat kirjutades muidugi kohendasin tema teksti päris palju, nii et mind võib nüüd pidada umbes kümne protsendi ulatuses ka libreto kaasautoriks.

.. Miks just see kirjandusteos?

Sellepärast, et seal käsitletakse

.. Esther Vilar on kirjutanud selisegi raamatu nagu "Manipuleeritud mees", mille tagajärjel ta langes laialdase tagakiusamise ohvriks. Kas olete lugenud?

Olen küll, see on väga teravmeelne raamat. Vilar kirjutas selle vastureaktsiooniks feministlikule liikumisele. Sel ajal kui feministid tõstsid kisa, et mehed suruvad naisi alla ja kohtlevad objektidena, esitas tema enda provokatiivse vastuteesi: lääne ühiskond olevat hoopis patriarhaat, kus mehed mängivad patriarhe. Ilma et mehed märkaksid, korraldavad kõike naised. See algab juba sellest, et naised kasvatavad oma poegi "olema mees ja kandma naisi kätel". Eestiga see väga ei haaku, kuid Saksamaal äratas Vilar omal ajal nii palju soovimatut tähelepanu, et pidi riigist põgenema.

.. Tulles ikkagi tagasi teie ooperi juurde - kuidas te lõpptulemust iseloomustaksite?

Lavastuslikult küljelt leidub seal kõike: traagikat ja koomikat, lihtsust ja keerukust. Olen ise püüdnud võimalikult vaheldusrikast muusikat kirjutada. See on ka paratamatu, sest näiteks loo

OOPERI VALMIMISEST

Mind võib nüüd pidada umbes kümne protsendi ulatuses ka libreto kaasautoriks.

peategelane on ülikuulus laulja ning "kontserti andes" peab ta muidugi kõlama hoopis teistmoodi kui enda kõneteksti esitades. See oleks siis omamoodi "muusika muusikas".

Keeleline külg on samuti mitmetahuline. Ooperi proloog ja epiloog on hispaania keeles, üldine tegevus antakse edasi aga eestikeelsena. Lisaks oleme kasutanud Ovidiuse ladinakeelset teksti "Armukunstist" ning Oscar Wilde'i ingliskeelset mõttetera, mis heidavad asjale otsekui "pilgu kosmoses". See omakorda võimaldab muusikalist mitmekülsust. ●

"Armastuse valem"

LAVASTAJA: LIIS KOLLE

Reedel on oodata kohaliku muusikaelu suursündmust: Estonias esietendub algupärane eesti ooper "Armastuse valem". Helilooja ja idee autor on Mari Vihmand.

Umbes kahetunnise läbikomponeeritud muusikalavastuse süžee põhineb Argentina-Saksa kirjaniku Esther Vilari raamatul "Nina Glucksteini matemaatika", mis kõneleb kalkuleeritud armastuse võimalikkusest.

•• Kuidas sündis otsus kirjutada täispikk ooper suurele koosseisule?

Stimul tuli Paul Mäelt, kes oli 1997. aastal rahvusooperi peadirigent ning tegi mulle ettepaneku kirjutada tervet õhtut täitev teos. Tol hetkel ei olnud mul ainet ega aega ja ma ütlesin ära. Võimalus jäi aga õhku rippuma ning 2001. aasta paiku sattuski mulle näppu seesama raamat.

Panime siis koos Liis Kollega lavastusliku telje koos paika, kuid originaalteksti ei saanud üks ühele libreto aluseks võtta, kuna see on suure osas kirjelduslik, sündmustik läbi põimunud ning süžee ei kulge lineaarselt. Niisiis otsisime üles Maimu Bergi, kelle looming meile mõlemale väga meeldis. Muusikat kirjutades muidugi kohendasin tema teksti päris palju, nii et mind võib nüüd pidada umbes kümne protsendi ulatuses ka libreto kaasautoriks.

•• Miks just see kirjandusteos?

Sellepärast, et seal käsitletakse enamiku muusikaajaloost tuntud suurte ooperite põhiteemasid, nagu armastus ja surm. Samas on ka rahval kandev roll ning see annab tegevust ooperikoorige, mis on suur pluss.

Saksamaal äratas Vilar omal ajal nii palju soovimatut tähelepanu, et pidi riigist põgenema.

•• Tullles ikkagi tagasi teie ooperi juurde - kuidas te lõpptulemust iseloomustaksite?

Lavastuslikult küljelt leidub seal kõike: traagikat ja koomikat, lihtsust ja keerukust. Olen ise püüdnud võimalikult vaheldusrikast muusikat kirjutada. See on ka paratamatu, sest näiteks loo

OOPERI VALMIMISEST

Mind võib nüüd pidada umbes kümne protsendi ulatuses ka libreto kaasautoriks.

peategelane on ülikuulus laulja ning "kontserti andes" peab ta muidugi kõlama hoopis teistmoodi kui enda kõneteksti esitades. See oleks siis omamoodi "muusika muusikas".

Keeleline külg on samuti mitmetahuline. Ooperi proloog ja epilooog on hispaania keeles, üldine tegevus antakse edasi aga eestikeelsena. Lisaks oleme kasutanud Ovidiuse ladinakeelset teksti "Armukunstist" ning Oscar Wilde'i ingliskeelset mõttetera, mis heidavad asjale otsekui "pilgu kosmosest". See omakorda võimaldab muusikalist mitmekülsust. ●

"Armastuse valem"

LAVASTAJA: LIIS KOLLE

LIBRETO: MAIMU BERG, MARI VIHMAND

SOLISTID: HELEN LOKUTA, RENÉ

SOOM, RIINA AIRENNE JT

ESITAVAD: ESTONIA OOPERIKOOR

JA SÜMFOONIAORKESTER

Helilooja Mari Vihmand

Tambergi ja Sumera õpilane Kultuuripreemia laureaat

•• Sündinud 1967. aastal Tartus. Õppinud Eino Tambergi ja Lepo Sumera juhendusel, täiendanud end Lyoni konservatooriumis.

•• Komponeerinud peamiselt kammerkoosseisudele, sooloinstrumentidele ja vokaalile.

•• 1995. aastal esietendus kammerooper "Lugu klaasist", siia-

maani ainus suurem lavamuusikateos. Võitis Eesti Vabariigi kultuuripreemia.

•• 1996. aastal "Floreo" sümfooniaorkestrile esiettekanne. Teos võitis 1996. aastal Pariisi rostrumil alla 30-aastaste heliloojate kategoorias esimese preemia. Ühtlasi esimene koostöö Arvo Volmeriga. Viimased kümme aastat elab Saksamaal, Bad Urachis.